

**Uchwała Rady Młodych Naukowców nr 11/2013
z dnia 28 lutego 2014 r.**

w sprawie uwag RMN dotyczących wzmocnienia roli staży i praktyk zawodowych dla studentów.

§ 1

Działając na podstawie § 3 ust. 2 zarządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 23 maja 2013 r. w sprawie powołania Rady Młodych Naukowców, Rada Młodych Naukowców (dalej RMN) zgłasza następujące uwagi i propozycje które zdaniem RMN wzmocnią rolę staży i praktyk zawodowych dla studentów w procesie kształcenia

RMN wspiera pomysł wypracowania zasad wzmacniających rolę staży i praktyk zawodowych dla studentów. Budowanie więzi między uczelniami, studentami i pracodawcami jest właściwym kierunkiem rozwoju systemu szkolnictwa wyższego w Polsce, pozwalającym zwiększyć efektywność kształcenia oraz lepiej przygotować absolwentów szkół wyższych do wymagań dynamicznie zmieniającego się rynku pracy.

Nowelizacja pakietu ustaw dotyczących szkolnictwa wyższego z 2011 r. zobowiązała uczelnie do monitorowania "kariery zawodowych swoich absolwentów w celu dostosowania kierunków studiów i programów kształcenia do potrzeb rynku pracy, w szczególności po trzech i pięciu latach od dnia ukończenia studiów." Jednocześnie uczelniom znacząco ułatwiono możliwość tworzenia autorskich kierunków studiów zarówno o profilu ogólnoakademickim jak i praktycznym. RMN dostrzega szereg zalet w związku z wyżej wymienionymi przepisami i zaleca korzystanie z nich w celu wypracowania zasad wzmacniających rolę staży i praktyk zawodowych dla studentów.

RMN sugeruje **pozostawienie autonomii uczelni w zakresie określania zasad i warunków odbywania staży na poszczególnych kierunkach studiów**. Proponuje jednak nowe rozwiązania, których wprowadzenie mogłoby przyczynić się do podniesienia jakości staży/praktyk studenckich:

1. Powoływanie w uczelniach komisji ds. współpracy z pracodawcami

W ocenie RMN korzystne jest tworzenie specjalnych komisji ds. współpracy z pracodawcami w ramach samodzielnych jednostek, w skład których wchodziłyby przedstawiciele pracowników jednostek naukowych oraz pracodawców zatrudniających absolwentów kierunków prowadzonych w ramach jednostek. Doświadczenia ostatnich lat potwierdzają zainteresowanie przedstawicieli pracodawców udziałem w pracach w ramach wyżej wymienionej komisji. Podstawowym celem komisji powinno być wypracowanie modeli współpracy uczelni z pracodawcami, a także określenie podstawowych celów edukacyjnych i oczekiwań ze strony pracodawców. Jednym ze szczegółowych efektów prac komisji powinno być ustalenie zasad odbywania praktyk i staży u pracodawców zainteresowanych zatrudnianiem absolwentów kierunków prowadzonych przez jednostki.

2. Praktyki/staże jako element rozwoju umiejętności i wiedzy studentów podlegający ocenie

Największym wyzwaniem związanym z organizacją praktyk czy staży jest zapewnienie ich wysokiej jakości. Obecnie zdarza się, że podczas praktyk czy stażu zawodowego student ogranicza się do wykonywania bardzo podstawowych zadań, które ani nie wzmacniają jego warsztatu naukowego, ani nie zwiększają kompetencji zawodowych. **W ramach realizacji stażu lub praktyki studenci powinni mieć możliwość wykonania praktycznego projektu związanego z kierunkiem studiów i zdefiniowanego przez pracownika naukowego uczelni oraz przedstawiciela pracodawcy.** Projekt taki powinien być realizowany i weryfikowany w realiach społeczno-gospodarczych. Wzorem wielu kraju europejskich, po zakończeniu stażu czy praktyki student zobowiązany być powinien do przedstawienia raportu, zatwierdzonego przez pracownika naukowego uczelni i potwierdzonego przez pracodawcę. Raport ten nie byłby „relacją” z wykonywanej pracy, lecz samodzielnym opracowaniem, osadzonym w nauce i praktyce.

W opinii RMN korzystne jest wprowadzenie zasady zaliczenia praktyki lub stażu na ocenę uwzględnianą przy wyliczaniu średniej. Realizowany w ramach praktyki czy stażu projekt może również stanowić podstawę pracy licencjackiej lub inżynierskiej, której opiekunem naukowym powinien być pracownik naukowy uczelni, a drugim opiekunem bądź recenzentem - przedstawiciel pracodawcy, u którego realizowany był staż lub praktyka. W tym przypadku praca licencjacka lub inżynierska stanowiłaby jednocześnie raport z odbycia praktyki lub stażu.

3. Podnoszenie kompetencji zawodowych studentów

Rada Młodych Naukowców podkreśla konieczność **rozwijania kompetencji zawodowych, nie tylko twardych, ale również miękkich.** Jedną z możliwości jest intensywniejsze promowanie samodzielności studentów w znajdowaniu staży. Samodzielność pozwala na rozwój kompetencji przedsiębiorczych (celowość samodzielnych działań, planowanie, organizacja) oraz uczy odpowiedzialności za podejmowane decyzje i obieraną ścieżkę kariery zawodowej. W tym celu RMN proponuje rozróżnienie sposobu organizacji staży/praktyk obowiązkowych oraz nieobowiązkowych.

4. Większa samodzielność i aktywność jednostek w zakresie organizacji praktyk/staży

RMN proponuje, by jednostki samodzielnie podejmowały decyzje w sprawie obowiązku odbycia staży lub praktyk przez studentów. W obu przypadkach najwyższa jakość praktyk gwarantowałyby szeroko rozumiane kontakty uczelni z pracodawcami.

W przypadku staży i praktyk obowiązkowych (traktujemy je jak zajęcia dydaktyczne) jednostki powinny być zobligowane do przedstawienia studentom oferty stażowej lub praktyk w liczbie równej minimum 100% aktualnej liczby studentów na danym kierunku. RMN zwraca przy tym uwagę, że nie tylko miejsce odbywania stażu czy praktyki, lecz przede wszystkim zakres obowiązków zbieżnych z profilem danego kierunku studiów powinien decydować o ich podjęciu.

W przypadku staży nieobowiązkowych współpraca uczelni z pracodawcami mogłaby zaowocować rozwijaniem motywującej konkurencji wśród studentów np. poprzez oferowanie

praktyk dla studentów z najwyższą średnią. Zapewnienie wysokiej jakości takich praktyk mogłoby podnieść atrakcyjność kierunku. Studenci, którym nie udało się dostać na taki staż mogliby pozyskiwać staże samodzielnie. Ocena z takich staży (wpisana do średniej) mogłaby podnieść okresową średnią ocen. Studenci, którzy takich praktyk nie odbędą traciliby możliwość dodatkowej oceny wliczanej do średniej

5. Preferencje dla pracodawców

W opinii RMN, opracowana według wyżej wskazanych rekomendacji oferta staży lub praktyk będzie korzystnie wpływać na jakość realizowanych w jednostce kierunków studiów i będzie stanowić element zachęty dla potencjalnych studentów na tych kierunkach. Jednakże, w celu zwiększenia zainteresowania pracodawców organizacją praktyk i staży zawodowych, można rozważyć zainicjowanie zmian systemowych, na przykład polegających na **wprowadzeniu ulg podatkowych dla pracodawców, bądź na wypracowaniu systemu refinansowania kosztów po stronie pracodawcy** wynikających z przyjęcia studentów na staże lub praktyki.

Wierzymy, że zaproponowane rozwiązania są korzystne zarówno dla uczelni, studentów, jak i pracodawców.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Młodych Naukowców

dr hab. Piotr Oprocha, prof. AGH